

Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України

Аналітичний звіт
“Діяльність Рад з питань внутрішньо
переміщених осіб”

Київ
2024

Зміст

1. Вступ
2. Функціонування Рад з питань ВПО
3. Інформування щодо діяльності обласних Рад з питань ВПО
4. Напрями роботи Рад з питань ВПО
5. Висновки
6. Додаток №1. Функціонування обласних Рад з питань внутрішньо переміщених осіб

Вступ

З початку збройної агресії Російської Федерації (далі — РФ) проти України у лютому 2014 року понад 1,5 млн українців зазнали внутрішнього переміщення. На сьогодні внаслідок широкомасштабної збройної агресії внутрішньо переміщеними особами (далі — ВПО) є понад 4,6 млн осіб¹. З метою підтримки постраждалого населення самими ВПО було створено низку неурядових організацій: громадські організації (далі — ГО) “ВПО України”, “Донбас СОС”, “КримСОС”, “Громадський холдинг “ГРУПА ВПЛИВУ” тощо. Підтримка ВПО та іншого постраждалого населення стали одним з аспектів роботи й інших організацій на національному та місцевому рівнях. Водночас долучення самих ВПО залишається необхідністю для того, аби ще більше людей були почутими й почували себе частиною громад, в яких проживають. Діяльність Рад з питань ВПО (далі — Ради ВПО) як консультативно-дорадчих органів є одним з інструментів локальної демократії, завдяки якому ВПО можуть впливати на ухвалення рішень щодо них самим.

Одним із напрямів діяльності Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України (далі — Комісія), утвореної відповідно до Постанови Верховної Ради України від 21 грудня 2023 року № 3535-IX², є здійснення парламентського контролю. З огляду на це Комісія забезпечує послідовну роботу на регіональному та місцевому рівнях, зокрема заслуханими були обласні та Київська міська військові адміністрації. Діяльність Рад ВПО і взаємодія з ними органів, при яких вони створені, становить інтерес під час публічних заходів, які проводить Комісія.

З метою подальшої підтримки діяльності Рад ВПО як інструменту “голосу” ВПО на місцях підготовлено цей аналітичний звіт.

Завдання, визначені під час розроблення аналітичного матеріалу:

- з’ясувати підстави функціонування Рад ВПО, їх основні завдання, тенденції та виклики;
- дослідити тенденції щодо напрямів роботи Рад ВПО;
- оцінити наявність актуальної та повної інформації щодо діяльності обласних Рад ВПО на офіційних вебсайтах органів влади.

¹ Відповідно до даних Інформаційно-обчислювального центру Мінсоцполітики станом на 15 червня 2024 року. Аналітика. URL: <https://www.ioc.gov.ua/dashboardVpo/>

² Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту майнових та немайнових прав внутрішньо переміщених та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України: Постанова Верховної Ради України від 21 грудня 2023 року № 3535-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3535-IX#Text>

Під час підготовки аналітичного звіту була використана інформація, розміщена на офіційних вебсайтах органів державної влади та місцевого самоврядування, нормативно-правові акти за цією тематикою та проведені консультації з представниками/цями Рад ВПО, неурядових організацій, пріоритетом роботи яких є підтримка таких Рад.

Документ містить чотири змістові розділи (щодо функціонування, напрямів роботи, потреб і можливостей Рад ВПО, інформування щодо їхньої діяльності), а також висновки та рекомендації, додаток. Документ підготовлено станом на серпень 2024 року.

Наведені результати будуть використані Комісією у своїй діяльності, зокрема при формуванні державної політики у сфері захисту майнових і немайнових прав ВПО та інших осіб, постраждалих внаслідок збройної агресії РФ проти України. Результати підлягають використанню органами державної влади та місцевого самоврядування, а також безпосередньо Радами ВПО.

Функціонування Рад з питань ВПО

Ради ВПО є консультативно-дорадчим органом, який утворюється при Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній державній (військовій) адміністрації, а також органах місцевого самоврядування на підставі розпорядження. Основною метою їх діяльності слід визначати реалізацію регіональної політики щодо ВПО та сприяння діяльності органів на місцях у даному напрямку.

Перші п'ять Рад ВПО (Луганська обласна Рада ВПО, Харківська міська Рада ВПО, Дніпровська міська Рада ВПО, Краматорська Рада ВПО при виконавчому комітетові, Запорізька Рада ВПО при міському голові) були створені ще у 2019 році за підтримки Благодійного фонду «Стабілізуєш Суппорт Сервісез» (далі - БО «ССС») у рамках проекту «Посилення участі внутрішньо переміщених осіб у демократичних процесах місцевого самоврядування». Одним із мотивів створення Рад ВПО на той момент став обмежений доступ ВПО до інструментів локальної демократії та, відповідно, впливу на формування місцевої політики у питаннях, які стосуються даної групи населення. Так, Громадська спілка «Мережа хабів «Громадянського суспільства» у своєму дослідженні³ визначала, що ВПО можуть мати обмеження у праві на участь в загальних зборах, органах самоорганізації

³ Дослідження проведене протягом січня-квітня 2019 року в рамках проекту «Маємо вплив в регіонах», який виконують: Громадська організація «Громадський Холдинг «ГРУПА ВПЛИВУ» (Київська область), Аналітичний центр «Інститут аналітики та адвокації» (Полтавська область), Вінницька обласна правозахисна організація «Джерело надії» (Вінницька область), Благодійна організація «Благодійний фонд «Центр громадських ініціатив» (Закарпатська область), Обласна молодіжна громадська організація «Волинський Інститут Права» (Волинська область), Громадська організація «Точка доступу» (Донецька область) та доступний за посиланням: https://www.vplyv.org.ua/wp-content/uploads/2019/10/report_hubs.pdf

населення, а також використанні інструментів електронних петицій, громадських слухань, місцевих ініціатив, бюджету участі у зв'язку з їх доступністю виключно членам громади. В окремих громадах ВПО входили до складу консультативно-дорадчих органів, які не мали окремого фокусу на питаннях пов'язаних з ВПО, наприклад громадських рад.

Як зазначають у самому БО “ССС”, у 2020 року через пандемію коронавірусу і зміни пріоритетів Уряду процес створення Рад ВПО сповільнився, але набрав нової швидкості вже в наступному році. У 2021 році Ради ВПО були створені в ряді громад Донецької та Луганської областей.

Після широкомасштабного вторгнення одним із завдань Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року № 312-р⁴ було визначено створення та функціонування консультативно-дорадчих органів з питань, що стосуються ВПО, на місцевому рівні. З цією метою було передбачено розробку типового положення про консультативно-дорадчий орган з питань ВПО (строк виконання - III квартал 2023 року), а також безпосереднє утворення таких органів із залученням до них ВПО (строк виконання - постійно).

Вже 4 серпня 2023 року Кабінетом Міністрів України було затверджено постанову № 812 “Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб” (далі - Постанова №812)⁵. Раді міністрів АР Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним державним (військовим) адміністраціям було рекомендовано до 1 вересня 2023 р. утворити Ради ВПО. Аналогічна рекомендація була надана й органам місцевого самоврядування. Також, Постанова № 812 передбачає примірне положення про Раду ВПО, яким визначено склад Ради ВПО, основні завдання і права, порядок відбору членів Ради ВПО та їх повноваження тощо.

Після прийняття Постанови № 812 в серпні 2023 року було активно розпочато процес формування Рад ВПО.

Створення Рад ВПО носить масовий характер. Ради ВПО створено більшістю обласних державних (військових) адміністрацій (далі - ОВА) та в м.Київ. Детальна інформація в розрізі областей щодо їх створення, напрямів роботи, проведення засідань та інформації на офіційних веб-сайтах наводиться

⁴Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2025 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 квітня 2023 р. № 312-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/312-2023-p#Text>

⁵Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб: Постанова від 4 серпня 2023 р. № 812. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/812-2023-n#Text>

в Додатку №1. Дана інформація також використовується для узагальнення даних щодо діяльності Рад ВПО.

Процес створення продовжується на рівні районних адміністрацій та громад. Наприклад, з 86 громад Дніпропетровської області Ради ВПО утворено щонайменше у 33 територіальних громадах (13 міських, 8 селищних та 12 сільських); в Івано-Франківській області створено щонайменше 38 Рад ВПО; в Волинській області функціонує щонайменше 17 Рад ВПО. Слід зауважити, що їх чисельність могла зазнати змін. Загальна чисельність Рад ВПО становить понад 1000.

БО “ССС” забезпечує роботу інтерактивної мапи “Рад ВПО”⁶, яка оперує даними щодо Рад ВПО: їх назви, місцезнаходження, дати, підстави та ініціатора створення, загальний склад тощо. Водночас, така мапа базується виключно на тій інформації, якою володіє неурядова організація. Мапа “Дорадчі органи з питань ВПО”⁷ також функціонує на Полтавщині та містить інформацію щодо Координаційних рад з питань ВПО, консультативно-дорадчих робочих груп для вирішення питань ВПО та Рад ВПО на території області.

За повідомленням БО “ССС” процес мапування Рад ВПО по всій Україні було ініційовано перед Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій (далі — Мінреінтеграції). Наразі процес не є розпочатим.

Ради ВПО мають конкретно визначені завдання. Примірне положення про Раду ВПО визначене Постановою №812 визначає достатньо широкий перелік завдань. Так, Ради ВПО:

- сприяють в реалізації громадянських і політичних прав ВПО, залученн. їх до процесу розроблення нормативних актів та контролю за їх виконанням;
- сприяння забезпеченню і захисту прав та інтересів ВПО в основних сферах, зокрема соціального захисту, забезпечення житлом та зайнятості тощо;
- сприяння діяльності територіальних громад у розвитку ефективних механізмів адаптації та інтеграції ВПО;
- підтримка релокованого бізнесу;

⁶ IDP Councils Map. URL: <https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=16U89yrKy-JK8Ngp6SJKkMM0RknpPG3E&femb=1&ll=0%2C0&z=5>

⁷ Дорадчі органи з питань ВПО (Ради, коорд центри). URL: https://www.google.com/maps/d/embed?mid=1Xrk1TeihuocLoFwg1Dt8eRSDOfR_3IA&hl=uk&ehbc=2E312F&fbclid=IwAR2_wBo4_z6C09QnKn2RDzrvngPssGcP30vU1hgjlrtZQlZ8DCZnEZh4TNs&ll=49.69774001315043%2C33.40717101756022&z=8

- сприяння залученню ВПО до вирішення питань місцевого значення, зокрема шляхом їх залучення до участі в робочих групах, комісіях, інших консультативно-дорадчих органах з метою розроблення місцевих програм щодо ВПО;
- сприяння залученню інвестицій для розвитку інфраструктури та можливостей територіальних громад;
- подання пропозицій та рекомендацій щодо розвитку державно-приватного партнерства;
- подання пропозицій щодо прийняття нових та внесення змін до діючих нормативно-правових актів у сфері захисту прав та інтересів ВПО, а також вивчення стану їх виконання.

Ради ВПО часто стають діалоговим майданчиком для визначення основних позицій сторін. Так, на Волині відзначають, що учасники обласної Ради ВПО мають змогу напряду поговорити з представниками обласної влади, дізнатись про нововведення та донести власні проблеми. Як приклад, на зустрічі, яка відбулася 27 березня 2014 року мова йшла про новий порядок виплат ВПО та про евакуаційні потяги, які Волинь прийматиме в травні.

Важливим залишається збереження фокусу на визначених завданнях. Діяльність культурного, спортивного характеру, благоустрій тощо слід розглядати лише як допоміжну діяльність Рад ВПО та їх членів. Втім, слід констатувати, що часто очікування від Рад ВПО можуть бути завищеними саме від нерозуміння їх завдань та інструментів взаємодії. Так, Ради ВПО відповідно до їх завдань можуть:

- розглядати питання щодо захисту прав та інтересів ВПО;
- розробляти та пропонувати проекти місцевих програм підтримки релокованого бізнесу;
- готувати та подавати план своєї діяльності, пропозиції та рекомендації (не рідше ніж один раз на рік) у сфері забезпечення та захисту прав ВПО, які оприлюднюються на офіційному веб-сайті органу, при яких вони створені та/або в інший прийнятний спосіб;
- проводити аналіз ефективності реалізації місцевої політики у сфері захисту прав та інтересів ВПО;
- сприяти правовій поінформованості та проведенню інформаційних кампаній спрямованих на ВПО;
- готувати та подавати пропозиції, рекомендації у сфері забезпечення, захисту прав та інтересів ВПО;
- співпрацювати з різними суб'єктами та сприяти залученню коштів на підтримку та розвиток територіальних громад;

- надавати організаційну, методичну та консультативну підтримку у розробленні місцевих та регіональних програм у бюджетній сфері та щодо забезпечення житлом ВПО;
- підтримувати та організовувати заходи, спрямовані на виконання завдань Ради (семінари, конференції, засідання тощо).

Функціонування частини Рад ВПО є обмеженим. Ради ВПО були створені на рівні всіх областей (відсутньою є інформація щодо створення Миколаївською ОВА) та м.Києва, активно продовжують створюватись на рівні громад. У той же час, аналіз їх діяльності відображає різні тенденції щодо їх функціонування: системної роботи, періодичної епізодичної роботи, виключно створення та обрання складу. Як приклад, у першому півріччі 2024 року Радою ВПО м.Києва проведено 5 засідань, Радою ВПО при Рівненській ОВА проведено 7 засідань. В той час, відомо лише про проведення установчого засідання Радою ВПО при Харківській ОВА. В окремих випадках це може свідчити про створення Рад ВПО з метою підвищення репутації органів на базі яких вони створені без практичного результату або розуміння мети створення, примусу до створення замість рекомендаційності і формування потреб від самої цільової групи (ВПО). Так, заступниця голови Рівненської ОВА на одному з публічних заходів зазначила⁸, що частина із утворених органів фактично не працюють. Громадам, які ще не створили відповідних рад, доручили прийняти такі рішення, а також активізувати роботу вже існуючих.

Окремо слід визначати діяльність Рад ВПО на території, на яких ведуться або можливі бойові дії. Слід враховувати, що така робота може не розглядається ними як пріоритетна задача із-за фокусу роботи спрямованої, наприклад, на евакуацію населення, подолання гуманітарних наслідків тощо.

Частина Рад ВПО були вимушені релокуватись із-за негативних наслідків збройної агресії. Наприклад, надалі функціонують Ради ВПО при Сартанській селищній військово – цивільній адміністрації Маріупольського району Донецької області, Рада ВПО при Бахмутській міській військовій адміністрації, Рада ВПО при Мар'їнській міській військовій адміністрації Донецької області. Функціонування Рад ВПО громади яких зазнали окупації окрім активності самих членів залежать й від діяльності релокованих органів місцевого самоврядування.

Дискусійним залишається необхідність створення Рад ВПО при районних державних (військових) адміністраціях. Причиною цьому є обмеженість ресурсів та повноважень самих адміністрацій при яких можуть бути створеними такі Ради ВПО.

⁸ <https://www.rv.gov.ua/news/u-37-hromadakh-rivnenshchyny-stvoreni-rady-vpo>

Водночас, наявний ризик політизації діяльності Рад ВПО або їх використання в інтересах певних груп, що особливо гостро може проявлятися на рівні невеликих громад. Як результат, дискредитувати діяльність Ради ВПО в очах влади, спільноти.

Місцеві Ради ВПО можуть мати найбільш прикладний характер діяльності. Представники/ці Рад ВПО підтверджують, що значна частина питань вирішується саме через роботу Рад ВПО на рівні конкретних громад. Це спричинено зокрема процесам децентралізації, в т.ч. фінансових повноважень та бюджету. Обласні Ради ВПО розглядаються більше як орган, що може надати методичну або ресурсну допомогу, забезпечити узагальнення та координацію на рівні області через прийняття відповідних програм. Розглядається, що дієвим має стати саме формат “знизу-догори”. Водночас, окремі Ради ВПО в своїй діяльності можуть стикатись з невідповідною ініціатив з боку влади або їх слабкою залученістю, відсутністю фінансового забезпечення затверджених документів.

Ради ВПО потребують подальшого навчання та методичного забезпечення. Йдеться про весь склад Рад ВПО, а також представників органів, при яких вони утворені. Для ВПО, які входять до складу Рад ВПО, це часто зумовлене відсутністю досвіду роботи в державному або неурядовому секторі, роботи з бюджетами тощо. Водночас, такі люди є надзвичайним ресурсом, оскільки їх професійні навички і досвід дають можливість дивитись на проблему та шляхи їх подолання з різних векторів.

Необхідним є проведення стратегічних сесій, підтримка у плануванні діяльності, визначення способів взаємодії тощо.

Практика показує ефективність Рад ВПО, які особливу увагу приділяють саме плануванню та обґрунтуванню своїх позицій.

Підтримка Рад ВПО забезпечується проєктною діяльністю та через обмін досвідом. Так, Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX в Україні) разом із БО “ССС” впроваджує програму “Єднання заради дії”⁹ за підтримки Державного департаменту США. В межах програми безпосередню підтримку отримують 25 громад 15 областей України через проведення семінарів та тренінгів, підтримки адвокації прав та інтересів ВПО (в т.ч. шляхом отримання малих грантів), обміну досвідом, створення інформаційних ресурсів тощо. Можна стверджувати, що передбачені проєктом активності в онлайн форматі, наприклад вебінари, дають можливість

⁹ Проєкт “Єднання заради дії”. URL: <https://yednanniazaradydi.org.ua/about-project/#:~:text=«Єднання%20заради%20дії»%20—%20це,та%20стабілізації%20ситуації%20в%20Україні>

залучити значно ширшу кількість заінтересованих. Втім в цілому підтримка є обмеженою.

Діяльність Рад ВПО можуть бути предметом інших проєктів, які реалізуються міжнародними та національними неурядовими організаціями.

Реалізуються й заходи спрямовані на обмін досвідом. Всеукраїнський Форум Рад ВПО¹⁰ відбувся на початку листопада 2023 року. Він зібрав майже півтисячі людей та став майданчиком для обміну думок, стратегування і планування для спільної ефективної роботи. 27-28 серпня 2024 року запланований черговий Всеукраїнський Форум Рад ВПО. Надалі, заходи між Радами ВПО відбувались й в інших регіонах як інструмент посилення їх діяльності та взаємодії. Так, Форуми Рад ВПО як майданчик для пошуку рішень відбулись в Полтаві¹¹, Дніпрі¹², Львові¹³.

Склад Рад ВПО може різнитись, що потенційно впливає на їх успішність. Примірним положенням передбачено, що склад Ради ВПО утворюється у кількості не більше 30 осіб. З яких чисельність представників органу, при якому утворено Раду, становить не більше однієї третини осіб, ВПО - не менше ніж 50 відсотків кількісного складу членів Ради. Водночас, наявні і інші приклади. Так, у Раді ВПО при Чернівецькій ОВА згідно зі складом визначено 48 осіб. До Рад ВПО при Полтавській та Львівській ОВА передбачено включення до їх складу (за згодою) представників Рад з питань ВПО при районних адміністраціях, міських радах області.

Різною залишається практика обрання голови Ради ВПО: з числа представників органу, при якому утворено Раду, ВПО чи від громадських об'єднань або благодійних організацій. Наявні приклади коли очолення Ради представником влади сприяло впровадженню ініціатив Ради ВПО. Важливим має залишатись відкритість процесу відбору, а також сама готовність голови рухати діяльність Ради ВПО та питань над якими вони працюють, спроможність вибудовувати взаємодію. Активність членів Ради, а не лише голови чи його заступника, розглядається як передумова успішності діяльності в цілому.

Втім, на ефективність діяльності Рад ВПО може впливати відсутність фінансування для забезпечення сталості, зокрема роботи секретаря, експерта з

¹⁰ Перший Всеукраїнський Форум Рад ВПО розпочав роботу у Києві. URL: <https://sss-ua.org/news/pershyy-vseukrainskyj-forum-rad-vpo-rozpochav-robotu-u-kyievi/>

¹¹ «Змі(ц)нюємо Україну!» – перший східноукраїнський форум Рад ВПО. URL: <https://sss-ua.org/news/zmicznyuyemo-ukrayinu-pershij-shidnoukrainskyj-forum-rad-vpo/>

¹² «Змі(ц)нюємо Україну!» – другий східноукраїнський форум Рад ВПО. URL: <https://sss-ua.org/news/zmicznyuyemo-ukrayinu-drugij-shidnoukrainskyj-forum-rad-vpo/>

¹³ Ми провели третій міжрегіональний форум Рад ВПО «Змі(ц)нюємо Україну». Цього разу захід пройшов у Львові. URL: <https://sss-ua.org/news/my-provely-tretyi-mizhrehionalnyy-forum-rad-vpo-zmi-ts-iuiemo-ukrainu-tsoho-razu-zakhid-proyshov-u-lvovi/>

комунікацій тощо. Слід констатувати, що волонтерський характер роботи більшості членів Ради ВПО може стати причиною її невиконання, затягування тощо.

Доречно зазначити, що склад Рад ВПО є інклюзивним. Наявні приклади включення до їх складу людей з інвалідністю, представників різних народів (наприклад, ромів, азербайджанців, кримських татар) тощо.

Водночас, окремі Ради ВПО стикаються з проблемою зміни (оновлення) їх складу, зокрема у зв'язку з затягуванням процесу виключення їх членів. Найчастіше зміни складу викликані зміною місця проживання ВПО, неможливістю поєднувати діяльність з основним місцем роботи, кадрові зміни.

Врахованими має забезпечення співпраці Рад ВПО з іншими консультативно-дорадчими органами. Йдеться зокрема про координаційні центри підтримки цивільного населення (далі — координаційний центр) утворені відповідно до положень постанови КМУ від 09 травня 2023 року № 470 “Про координаційні центри підтримки цивільного населення”¹⁴. Урядом було рекомендовано створити їх до 1 липня 2023 року обласним, районним, Київській та Севастопольській міським державним (військовим) адміністраціям, а також органам місцевого самоврядування. Координаційні центри є консультативно-дорадчим органом, що утворюється для підтримки та координації надання допомоги населенню, постраждалому внаслідок збройного конфлікту, зокрема ВПО. В роботі координаційних центрів поширеною є практика створення робочих груп. Наприклад, у складі Полтавського координаційного центру¹⁵ одна з трьох робочих груп опікується питанням ВПО та забезпеченням їх житлових прав: здійснення моніторингових заходів з формування житлового фонду, призначеного для тимчасового проживання ВПО; облаштування житлових умов в місцях тимчасового проживання тощо.

Необхідним є узгодження напрямів роботи для уникнення дублювання і посилення. Водночас, інформація про таку співдію є обмеженою. Одним з прикладів є визначення Радою ВПО при Київській ОВА необхідності залучення членів Ради ВПО до робочих груп у складі координаційного центру із закріпленням відповідальних.

Ради ВПО мають можливості долучатись до формування рішень у сфері забезпечення прав і свобод ВПО на національному рівні. До складу

¹⁴ Про координаційні центри підтримки цивільного населення: Постанова КМУ від 09 травня 2023 року № 470. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-2023-п#Text>

¹⁵ При координаційних центрах області створено робочі групи щодо забезпечення житлових прав ВПО. URL: <https://poda.gov.ua/news/172093>

Координаційного штабу з питань забезпечення реалізації прав і свобод ВПО¹⁶ під головуванням Віцепрем'єр-міністерки – Міністерки з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Верещук І.А. було включено голів (їх заступників) рад з питань ВПО при обласних, Київській та Севастопольській міських державних (військових) адміністраціях. Таким чином, це забезпечує можливість представлення діяльності Рад ВПО на національному рівні. Проте, загальна координація самих Рад ВПО на національному рівні не забезпечується.

Наявною є практика звернень Рад ВПО до органів державної влади. Наприклад, Рада ВПО при Київській ОВА звернулась¹⁷ до Кабінету Міністрів України, Віцепрем'єр-міністра-Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, народних депутатів з проханням виступити із законодавчою ініціативою врегулювання створення фондів житла соціального призначення територіальними громадами. Такі звернення можуть слугувати інструментом координації з національним рівнем.

¹⁶ Про утворення Координаційного штабу з питань забезпечення реалізації прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Постанова КМУ від 18 квітня 2023 р. № 330. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-2023-п#Text>

¹⁷ Протокол чергового засідання Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Київській обласній державній адміністрації (Київській обласній військовій адміністрації). URL: <https://koda.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/protokol-rady-vpo-29.02.2024.pdf>

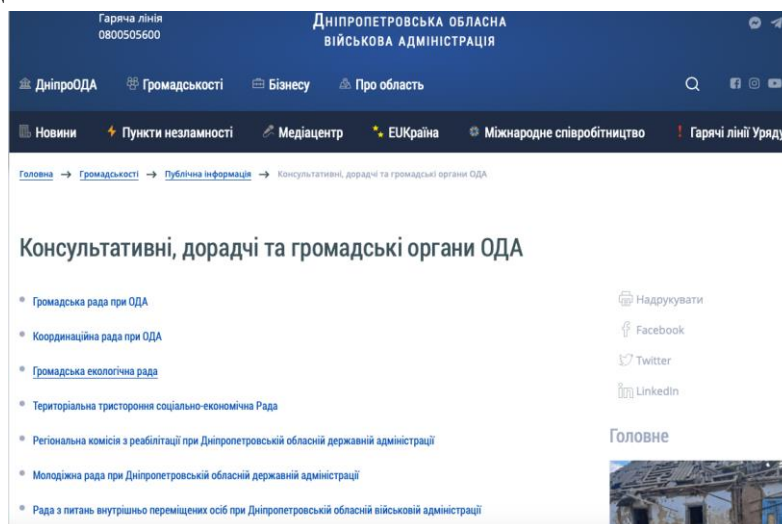
Інформування щодо діяльності обласних Рад з питань ВПО

Відповідно до Постанови № 812 Рада ВПО в обов'язковому порядку інформує орган, при якому вона утворена, та громадськість про свою роботу. Здійснюватись це має шляхом розміщення на офіційному вебсайті або оприлюднення в інший прийнятний спосіб регламенту, плану роботи, порядку денного та інформації про дату, час і місце проведення засідання, протоколів засідань щодо схвалених пропозицій та рекомендацій, інформації про їх виконання, щорічних звітів про діяльність тощо, а також інформації про керівний склад, склад робочих груп, комісій із зазначенням контактних даних Ради (телефону, адреси для листування, електронної пошти тощо) для комунікації з питань, що належать до її компетенції. Забезпечення інформування слід розглядати як один з керівних принципів діяльності Ради ВПО.

Аналіз діяльності обласних Рад ВПО свідчить про наступне:

- Більшість рішень про створення обласних Рад ВПО є доступними на вебпорталі органу, при якому вони утворені. Рішення на сайті відсутнє або недоступне на веб-сайті Волинської ОВА, Запорізької ОВА, Львівської ОВА, Миколаївської ОВА, Харківської ОВА.
- Більше половини обласних Рад ВПО мають окрему вкладку на вебсайті органу, при якому вона утворена. Водночас підхід щодо розділу в якому така інформація різниться.

Наприклад на веб-сайті Дніпропетровської ОВА¹⁸ інформація про Раду ВПО розміщена в розділі “Консультативні, дорадчі та громадські органи ОДА”:

¹⁸ Розділ “Консультативні, дорадчі та громадські органи ОДА”. URL: <https://adm.dp.gov.ua/gromadyanam/pamyatki-ta-poradi/konsultativni-doradchi-ta-gromadski-organi-oda>

На веб-сайті Івано-Франківської ОВА розділ “Рада з питань ВПО” доступний в блоці “Інформація для внутрішньо переміщених осіб”¹⁹:

 → Інформація для внутрішньо переміщених осіб

Інформація для внутрішньо переміщених осіб

ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ОСОБИ

Соціальний проєкт «ПрихистОК»

єДопомога

Структурні підрозділи з питань соціального захисту населення

[Офіційна сторінка департаменту соціальної політики облдержадміністрації](#)

Мінреінтеграції

Мінсоцполітики

Рада з питань ВПО

Пам'ятка для УСЗНів / ЦНАПів з надання інформації під час взаємодії з внутрішньо переміщеними особами

На вебсайті Рівненської ОВА інформація про діяльність Ради ВПО (виключно про склад) доступна в розділі “Актуально”²⁰, який в свою чергу містить “Інформацію для ВПО”:

 → Актуально

Актуально

Оновлено 31 травня 2024 року

- «Подаруй світло Харкову»: місця збору допомоги на Рівненщині (карта, оновлюється)

Інформація для ВПО

- Актуальна інформація для ВПО
- Автоматичне перепризначення виплат ВПО з 1 березня 2024 року (алгоритм) (.pdf , 122.67 Кб)
- Склад Ради з питань внутрішньо-переміщених осіб, положення про її діяльність (.pdf , 6.04 Мб)

Соціальний захист

- Інструкція щодо отримання/надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни за участь в АТО, ООС або у відбитті повномасштабного вторгнення РФ. Подача через Центр надання адміністративних послуг (.pdf , 201.53 Кб)
- Інструкція щодо отримання/надання статусу особи з інвалідністю внаслідок війни за участь в АТО, ООС або у відбитті повномасштабного вторгнення РФ. Подача/опрацювання структурним підрозділом з

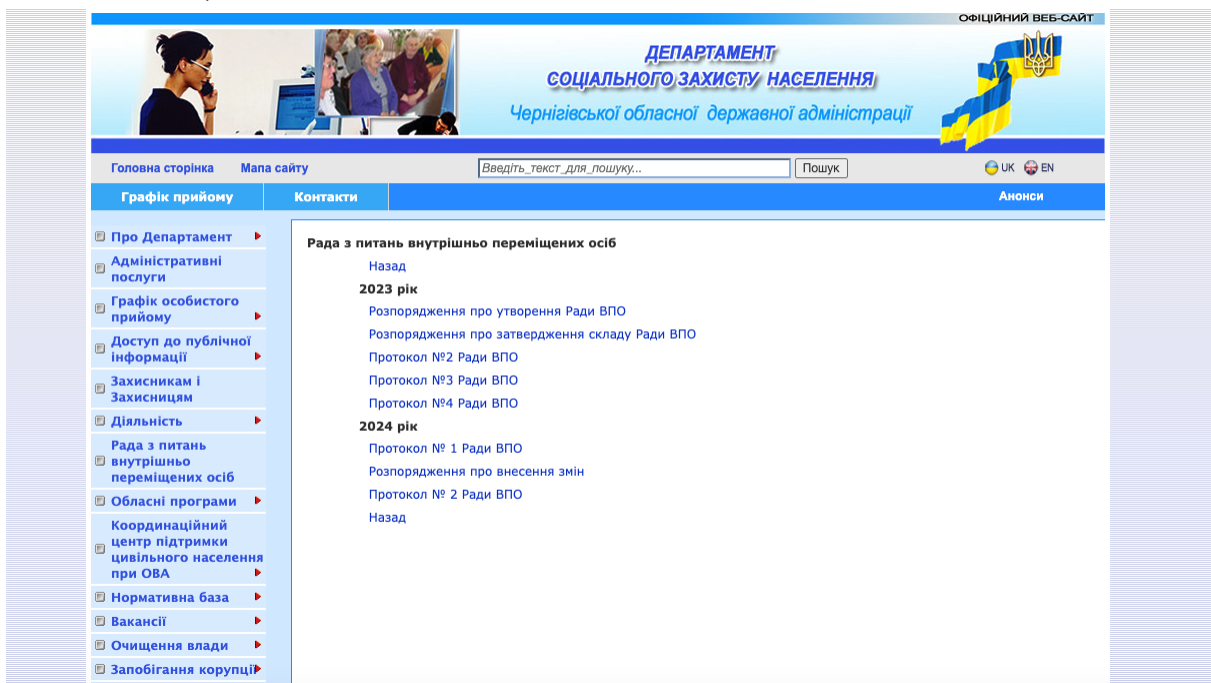
- Регламент, план роботи обласних Рад ВПО опубліковано лише частиною обласних Рад ВПО. У випадку публікації це є частиною протоколу засідання на якому їх затверджено.

¹⁹Розділ “Рада з питань ВПО” на офіційному вебсайті Івано-Франківської обласної державної адміністрації. URL: <https://www.if.gov.ua/informatsiia-dlia-vnutrishno-peremishchenykh-osib/rada-z-pytan-vpo>

²⁰Розділ “Актуально” на офіційному вебсайті Рівненської ОВА <https://www.rv.gov.ua/aktualno>

- Порядок денний, інформація про дату, час і місце проведення засідання більшістю не публікується. Наявні приклади публікації таких повідомлень в розділі “Новини”. Наприклад, на вебсайті Волинської ОВА новини про засідання²¹ розміщені в розділі “Департаменту соціальної та ветеранської політики”.
- Більшістю обласних Рад ВПО не є опублікованими протоколи засідань на вебсайті органу, при якому вона утворена. Частою є практика публікації новинних повідомлень з коротким описом ходу засідання або прийнятих рішень.

Позитивними є приклади Рад ВПО при Київській ОВА, Київській міській військовій адміністрації, Хмельницькій ОВА, Черкаській ОВА, Чернівецькій, Чернігівській ОВА (нижче наводиться інформація з сайту²² саме даної ОВА)

- На більшості вебсайтах органу, при якому утворені Ради ВПО, відсутня інформація про їх склад. Ознайомитись зі складом можна найчастіше через рішення про його затвердження.

Водночас, наявні позитивні приклади. Наприклад, на вебсайті Луганської ОВА²³ опубліковано інформацію про голову Ради ВПО:

²¹ Розділ “Новини” на вебсайті Волинської ОВА. URL: <https://voladm.gov.ua/article/zasidannya-radi-z-pitan-vnutrishno-peremishchenih-osib-pri-oblasniy-derzhavniy-viyskoviy-administraciyi-vid-19-grudnya-2023-roku/>

²² Розділ “Рада з питань ВПО” на вебсайті Чернігівської ОВА. URL: <https://upsz.cg.gov.ua/index.php?id=39297&tp=1&pg=>

²³ Вебсайт Луганської ОВА. URL: https://loga.gov.ua/oda/about/depart/praci/rada_z_pitan_vnutrishno_peremishchenih_osib

Раді при Луганській облдержадміністрації було створено першою в Україні ще у 2020 році, а у 2023 році її було оновлено та

приведено у відповідність до Типового положення про Раді з питань внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 812.

Положення про раду, нормативна база

Сторінка ради Facebook

Голова ради

На першому засіданні оновленої Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при облдержадміністрації Яну Любимову - членкині громадської організації «Волонтери об'єднані однією метою» - вдруге обрано головою Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при облдержадміністрації.

Сторінка у соціальній мережі Фейсбук

Засідання ради

1 засідання (14.09.2023)

2 засідання (19.10.2023)

Про роботу ради

Контактна інформація

З питань діяльності Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при облдержадміністрації можна звертатись до Департаменту соціального захисту населення облдержадміністрації: dszn@loga.gov.ua або до секретаря Ради: vslipets@radnyk.org

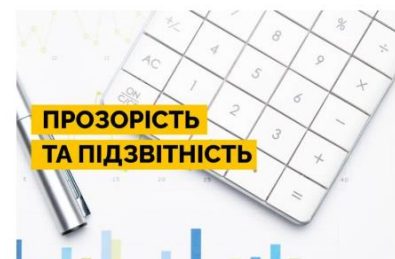
Вакансії
Система обліку публічної інформації
Інформація для внутрішньо переміщених осіб
Методичні матеріали ▾
Корисні посилання
Інформація для учасників АТО
Запобігання проявам корупції
Очищення влади
Паспорти бюджетних програм
Координаційний центр підтримки цивільного населення
Рада з питань внутрішньо переміщених осіб

Повна інформація про склад Ради опублікована на сайті Київської ОВА²⁴:

ПЕРСОНАЛЬНИЙ СКЛАД

Персональний склад Ради з питань ВПО:

	Ятушенко Олександр Володимирович	Голова ради, внутрішньо переміщена особа, представник ГО "ДАКУС"
	Зиков Юрій	Заступник голови ради, внутрішньо переміщена особа,

ВІДЖЕТ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

ПІДПИШІТЬСЯ НА ДАЙДЖЕСТ

Обирайте теми, які цікавлять вас найбільше та отримуйте оновлення поштою

Ваша електронна пошта *

ПОДАТИ ЗАПИТ

- Жодною обласною Радою ВПО не було опубліковано щорічного звіту. Причиною цьому може бути їх невідповідність через короткий термін діяльності: переважна більшість Рад ВПО були створеними починаючи з вересня 2023 року.
- Більшість обласних Рад ВПО не мають опублікованих контактних даних.
- Більшість опублікованої інформації не є інформаційно доступною, що може становити труднощі для ознайомлення людьми з різною формою інвалідності. Наприклад, відскановані проекти рішень не є

²⁴ <https://koda.gov.ua/gromadskosti/gumanitarna-polityka/dopomoga-vnutrishno-permishhenym-osobam/rada-z-pytan-vnutrishno-peremishhenyh-osib-pry-kyivskij-oblasnij-derzhavnij-administracziyi/personalnyj-sklad/>

доступними спеціальними считувальними програмами, які використовуються людьми з порушенням зору.

Незважаючи на те, що аналіз проводився щодо обласних Рад ВПО такі тенденції є релевантними для Рад ВПО всіх рівнів. Процес інформування часто залежить від ініціативності голови чи секретаря Ради ВПО та залежить від спроможності органу, при якому вона утворена (зокрема, наявності експерта з питань комунікації).

Напрями роботи Рад з питань ВПО

Ради ВПО мають практику розробки стратегічних документів якими визначають основні напрями своєї роботи. Проте, Ради ВПО потребують пріоритизації напрямів своєї роботи для забезпечення її системності. Поширеною є практика створення робочих груп для розподілу задач. Наприклад, Радою ВПО при Івано-Франківській ОВА створено 5 робочих груп за такими напрямками роботи як підтримка ВПО з питань, що належать до охорони здоров'я; питання освіти та культурної інтеграції; житлові питання та інфраструктура; соціальний захист; реалізація ВПО у професійній діяльності, соціалізація і адаптація працевлаштування; комунікація з благодійними та громадськими організаціями, інформаційна робота, висвітлення діяльності у медіа.

Узагальнюючи діяльність Рад ВПО на обласному рівні найбільш поширеними напрямками з прикладами діяльності за ними є:

- **Сприяння зайнятості та розвитку підприємництва серед ВПО.**

Рада ВПО при Київській міській військовій адміністрації однією з цілей своєї роботи у 2024 році²⁵ визначає завдання зі сприяння розробки та затвердження міської програми підтримки релокованого бізнесу орієнтованого на на допомогу не менш як 20% підприємств отримати гранти для подальшого розвитку, а також запровадити ефективну роботу веб-сайту, орієнтованого на працевлаштування медиків з числа ВПО у м.Київ.

На одному з засідань²⁶ Ради ВПО при Чернігівській ОВА обговорювались пропозиції щодо сприяння зайнятості ВПО, презентація можливостей по відкриттю власної справи. До уваги була взята інформація створення “єдиного вікна” обласним центром зайнятості.

²⁵ Стратегічний план Ради визначеного додатком до Протоколу №3 засідання Ради від 19 січня 2024 року. URL: https://kyivcity.gov.ua/pilhy_dovidky_ta_sotsialnyi_zakhyst/vnutrishno_peremishchenykh_hromadianam_ukrainy/rada_z_pitan_vnutrishno_peremishchenikh_osib_pri_kivskiy_miskiy_viyskoviy_administratsi/protokoli_zasid_an_996796/Text_3/vid_19012024_3/

²⁶Протокол №2 засідання Ради ВПО при Чернігівській ОВА від 15 травня 2024 року, з першого-третього питання порядку денного. URL: https://upsz.cg.gov.ua/web_docs/1771/2023/09/docs/Протокол%20№%202%20Ради%20ВПО.PDF

Рада ВПО при Черкаській ОВА визначає²⁷ однією із цілей сприяння підтримки релокованого бізнесу, а також людей з числа ВПО, котрі відкрили власну справу задля надання їм організаційної, методичної, консультативної підтримки. Серед основних завдань визначається розробка програми з підтримки через опитування, зустрічі з цільовою групою, вивчення проблематики та подальше надання рекомендацій. Заходи планується реалізувати до III кварталу 2024 року. Також, планується проведення інформаційної кампанії щодо самореалізації ВПО за новим місцем проживання.

Визначене вище слід розглядати як приклади роботи Рад ВПО у даній сфері.

- **Сприяння в забезпеченні ВПО постійним та тимчасовим житлом.**

Сприяння збільшенню фінансування житлових програм, розширення існуючих та затвердженню нових інструментів вирішення житлових проблем ВПО визначають пріоритетом на Київщині. Серед їх планів по роботі визначається зокрема пошук донорів для будівництва та реновації об'єктів, напрацювання пропозицій до змін в законодавстві по програмі «Оселя». Останнє Комісією може розглядатись як додатковий ресурс інформації для здійснення як парламентського контролю, так і законопроектної діяльності.

Радою ВПО при Київській міській військовій адміністрації було підготовлено Звіт за результатами дослідження житлових програм, зокрема програм соціального житла для внутрішньо переміщених осіб у Києві²⁸ з рекомендаціями на національному та місцевому рівнях. Дослідження житлових потреб та можливостей ВПО при якому було опитано 1,5 тис. домогосподарств було представлено²⁹ в Тернопільській області (текст звіту відсутній).

На Полтавщині ж було ініційовано ревізію приміщень, придатних для проживання, та моніторинг партнерів, що могли б сприяти у облаштуванні житла шляхом проведення ремонтних робіт. Увага приділяється алгоритму прийняття житлових об'єктів в комунальну власність за рахунок відумерлої спадщини та переведення їх у фонд соціального житла. Питання

²⁷ згідно Операційного плану з реалізації Стратегії Ради ВПО на 2024 рік визначеного додатком №2 до Протоколу №4 засідання Ради від 17 січня 2024 року. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1t1iVZsZZGWySU0nBAVUSpEdbbWDh8p6/view>

²⁸Звіт за результатами дослідження житлових програм, зокрема програм соціального житла для внутрішньо переміщених осіб у Києві. URL: <https://kyivcity.gov.ua/img/item/general/11047.pdf>

²⁹ Відбулось позачергове засідання ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Тернопільській обласній військовій адміністрації. URL: <https://oda.te.gov.ua/news/vidbulos-pozacherhove-zasidannia-rady-z-pytan-vnutrishno-peremishchenykh-osib-pry-ternopilskii-oblasnii-viiskovii-administratsii>

використання об'єктів відумерлої спадщини розглядалось³⁰ й Радою ВПО Чернігівської ОВА з метою передачі ВПО. За результатом це питання було погоджено вивчити додатково.

Рада ВПО при Дніпропетровській ОВА своїм рішенням звернулась до керівників територіальних громад і районних військових адміністрацій з метою отримання інформації про наявні програми соціального житла, використання його для поселення ВПО.

Член Ради ВПО при Хмельницькій ОВА звернула увагу³¹ щодо виділення земельних ділянок сільським радам області з метою створення кооперативу для будівництва житла ВПО.

В фокусі роботи Рад ВПО залишається питання функціонування місць тимчасового проживання (далі - МТП). Члени Ради ВПО при Київській ОВА на одному із своїх засідань³² акцентувала увагу на поточному стані МТП: “рівень умов проживання в МТП Бучанського району поступово покращується, крім того відкриваються нові МТП, що може свідчити про увагу до проблемних питань ВПО у відповідному районі”. Поточні питання функціонування МТП, зокрема проходження опалювального сезону³³, встановлення пожежної сигналізації³⁴ були предметом заслуховування Ради ВПО Чернігівської ОВА. Члени Ради ВПО, які здійснюють діяльність із надання гуманітарної допомоги повідомили про можливість врахування потреб при формуванні запиту. Інших окремих рішень не приймалось.

Дані питання слід розглядати як одні з прикладів проблем та підходів до рішень, які розглядаються Радами ВПО. У той же час, окремі представники Рад ВПО визначають, що питання житлового забезпечення потребує підтримки на центральному рівні й готові надавати свої експертні висновки, інші - розглядають це питання під час засідань виключно в контексті нагадування владі про необхідність швидкого пошуку шляхів їхнього вирішення.

● Сприяння інтеграції та адаптації ВПО в приймаючих громадах.

³⁰ згідно інформації зазначеної в Протоколі №3 засідання Ради від 22 вересня 2023 року, з третє питання порядку денного. URL:

https://upsz.cg.gov.ua/web_docs/1771/2023/09/docs/Протокол%203%20Рада%20ВПО.PDF

³¹ згідно інформації зазначеної в Протоколі №4 засідання Ради від 29 квітня 2024 року, з питання “різне” порядку денного. URL: https://www.adm-km.gov.ua/wp-content/uploads/2024/05/Протокол_№_4.pdf

³² згідно інформації зазначеної в Протоколі засідання Ради від 20 грудня 2023 року, з п'ятого питання порядку денного. URL: <https://koda.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/protokol-rady-vpo-20.12.2023.pdf>

³³ згідно інформації визначеної в Протоколі №2 засідання Ради від 15 вересня 2023 року, з другого питання порядку денного. URL:

https://upsz.cg.gov.ua/web_docs/1771/2023/09/docs/Протокол%20Ради%20ВПО.PDF

³⁴ згідно інформації зазначеної в Протоколі №3 засідання Ради від 22 вересня 2023 року, з другого питання порядку денного. URL:

https://upsz.cg.gov.ua/web_docs/1771/2023/09/docs/Протокол%203%20Рада%20ВПО.PDF

Напрямок роботи включає питання надання психологічної допомоги та доступу до освіти, а також забезпечення основних потреб як заходи реагування на виклики, зокрема після евакуації.

Рада ВПО при Київській міській військовій адміністрації звертала увагу на те, що намагання влади прирівняти у потребах і умовах життя киян і ВПО не відповідають реаліям та не вирішують питання інтеграції ВПО у громаді. З цією метою ними презентовано результати дослідження “Особливості адаптації та інтеграції ВПО у Київській територіальній громаді”³⁵

На Житомирщині за ініціативою Ради ВПО у співпраці з ГО «Волонтерський штаб Житомира» було проведено оцінку потреб ВПО у Житомирській області. Відповідні анкети з QR-кодами були розміщені у департаментах соціального захисту, торгових центрах та освітніх закладах області. В опитуванні³⁶ взяли участь 1209 переселенців. Оцінка потреб через проведення опитування для з’ясування подальших заходів підтримки є частим до використання інструментом спільно з неурядовими організаціями. Водночас, окремі громади можуть стикатись з труднощами організації процесу та нерозуміння подальших заходів з їх використання.

Визначене вище слід розглядати як приклади роботи Рад ВПО у даній сфері.

- **Індивідуальні напрями роботи громад.**

До увагу беруться звернення ВПО, які надходять як до Ради ВПО, так і до органів влади. Наприклад, Рада ВПО при Дніпровській ОВА своїм рішенням³⁷ зверталась з запитом щодо надання інформації про аналітичний звіт щодо звернень ВПО за 2022-2023 роки. Визначена в зверненнях проблематика може розглядатись як питання до обговорення на засіданнях, так і окремий напрямок роботи. Таким чином, Рада ВПО може брати до уваги те, що є предметом інтересу саме тих ВПО, які там проживають. Так, Рада ВПО у м.Ужгород одним із своїх напрямів роботи визначає питання оздоровлення дітей з числа ВПО у різних форматах, в т.ч. шкільних таборів.

- **Підтримка інституційної спроможності.**

³⁵ дослідження “Особливості адаптації та інтеграції ВПО у Київській територіальній громаді”. URL: https://docs.google.com/document/d/1krKbE9hupbDmxiYTv2LQaTmI6UUTjXcmxR1YcfX_LS8/edit?not_in_i_frame=true

³⁶ Анкета-опитувальник. URL: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSckJeNjP_1BYN0KNTB87vTMJqg6K-p-hJYmUIWm0zmXLY-Bww/viewform

³⁷ згідно інформації зазначеної в Протоколі №2 засідання Ради від 17 листопада 2023 року, з третього питання порядку денного. URL: <https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/Gromadskosti/RADA-VPO/radaVPO-protokol2-20231117.pdf>

Особлива увага Рад ВПО приділяється обміну досвідом в середині областей та підтримки на обласному рівні, діалоговим форматам. Так, Рада ВПО при Рівненській ОВА організовує спільні зустрічі в онлайн форматі для Рад ВПО Рівненщини в рамках Діалогової платформи із залученням представників органів влади, міжнародних та громадських організацій. Також, повідомляється, що голова Ради ВПО консультує ВПО та представників громад щодо створення дієвих Рад ВПО в області.

Наявною є також практика долучень до участі в засіданнях. Наприклад, представники Ради ВПО при Черкаській ОВА прийняли участь³⁸ у засіданні Ради ВПО при Звенигородській районній адміністрації з метою встановлення комунікаційних та партнерських стосунків з Радами ВПО на Черкащині, перейняття позитивного досвіду в організації роботи. Запланованими були виїзди й в інші громади.

Водночас, окремі Ради ВПО, зокрема обласного рівня, затверджують відповідальних за районами, громадами. Наприклад, Рада ВПО при Київській ОВА активно відслідковує роботу Рад ВПО в області, оцінює поточний стан питань у громадах. Так, одним із питань порядку денного³⁹ є заслуховування результатів моніторингу створення Рад ВПО в громадах та питань, які розглядаються тими, які функціонують.

³⁸ згідно інформації зазначеної в Протоколі №5 засідання Ради від 27 березня 2024 року, з другого питання порядку денного. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1kd9zMwRENUHdmscCS7QgJzgsToMm1e-/view>

³⁹ згідно інформації зазначеної в Протоколі засідання Ради від 20 грудня 2023 року, з п'ятого питання порядку денного. URL: <https://koda.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/protokol-rady-vpo-20.12.2023.pdf>

Висновки

1. Ради ВПО як консультативно-дорадчі органи при обласних, районних та міських адміністраціях, органах місцевого самоврядування почали масово створюватись після затвердження постанови № 812 “Про затвердження Примірного положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб” в серпні 2023 року. Дане рішення є одним з результатів роботи неурядових організацій щодо вирішення питань доступу ВПО до інструментів локальної демократії, яке має своє відображення в Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року. Створення Рад ВПО продовжується, однак консолідована інформація в повному обсязі відсутня.
2. Ефективність діяльності Рад ВПО різниться та залежить від *характеру створення* (частина Рад ВПО створена в примусовому характері), *системності роботи* (окремі з Рад ВПО могли проводити лише одне засідання про обрання свого складу), *активності та навичок її членів* (для більшості з яких це є безоплатна діяльність поза основним місцем зайнятості, що переважно не є суміжним із їх діяльністю як члена Ради), *доступних ресурсів* (можливості проведення стратегічної сесії, залучення до роботи експерта з комунікацій), *взаємодії з представниками органів, при яких вони утворені* (Ради можуть не сприйматись як необхідний або першочерговий інструмент взаємодії) тощо. Фінансову, методологічну, інформаційну та інші види підтримки Радам ВПО продовжують надавати міжнародні та національні неурядові організації. Їх можливості є обмеженими.
3. Діяльність Рад ВПО є ефективною на рівні громад та області, куди направляється найбільша кількість зусиль, з огляду на можливості органів, при яких вони утворені. Представленість на національному рівні здійснюється через участь представників/ць обласних Рад ВПО в діяльності Координаційного штабу з питань ВПО. Міжрівнева взаємодія, з метою спрямування зусиль на вирішення потреб визначних на місцевому рівні, потребує покращення з урахуванням наявного досвіду та особливого фокусу на невеликих громадах.
4. Інформування про діяльність Рад ВПО на офіційних вебсайтах органів, при яких вони утворені, не забезпечено належним чином. Відсутніми можуть бути рішення про утворення, інформація про дату, час та місце проведення засідання, склад, протоколи, звіти.

5. Наявна практика визначення напрямів діяльності Рад ВПО через розробку та затвердження документів, що визначають їх діяльність (наприклад, Планів діяльності) на певний період. Більшість спрямовує свої зусилля на такі напрями як сприяння зайнятості та розвиток підприємництва, в т.ч підтримка релокованого бізнесу, сприяння в забезпеченні житлом, сприяння інтеграції та адаптації в громадах, підтримка інституційної спроможності.
6. Попри визначений перелік завдань і інструментів, Ради ВПО демонструють різні підходи до вирішення подібних проблем. Поширеною є практика створення тематичних робочих груп. Врахуванням має характер діяльності Рад ВПО саме як консультативно-дорадчих органів. Це необхідно для уникнення завищених очікувань від їх діяльності та покладення нехарактерних функцій.

Додаток №1. Функціонування обласних Рад з питань внутрішньо переміщених осіб

Область	Рішення про створення	Наявність інформації на сайті	Персональний склад	Напрями роботи	Рішення
Вінницька	Створено згідно з Наказом № 1158 від 29 серпня 2023 року "Про створення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при обласній військовій адміністрації"	У розділі "Рада з питань внутрішньо переміщених осіб" на офіційному веб-сайті доступна загальна інформація щодо підстав створення, складу, завдань та повноважень. Інформація про рішення, протоколи - відсутні	18 осіб згідно зі Складом .	Відсутня інформація	Відсутня інформація
Волинська	Створено. Текст рішення на офіційному веб-сайті відсутній.	Інформація в розділі для "ОДА і громадськість", де розміщено інформацію про громадську раду, молодіжні ради, раду з питань ветеранів - відсутня. Окремі новини (про засідання , скликання) розміщені в розділі "Департаменту соціальної та ветеранської політики". Інформація про створення Ради ВПО наявна в одному з матеріалів розміщених на сайті.	Відсутня інформація на офіційному веб-сайті	Відсутні опубліковані рішення, стратегічні плани Ради ВПО на підставі яких можна встановити напрями роботи. В наявних інформаційних матеріалах вказується про систематизацію проблем, з якими стикаються ВПО для напрацювання подальших напрямів роботи.	Засідання проводяться раз в квартал. Інша інформація відсутня.
Дніпропетровська	Створена Розпорядження начальника Дніпропетровської ОВА № 333/0/527-23 від 14.09.2023 року "Про утворення Ради	Наявна інформація про Раду в розділі "Консультативні, дорадчі та громадські органи ОДА" за посиланням . На сторінці розміщені рішення про створення, протоколи.	18 осіб, склад визначено розпорядженням зі змiнами .	Напрями роботи визначено Стратегічним планом роботи, а саме: (1) сприяння в організації надання комплексної психологічної	Проведено 2 засідання. Останнє засідання відбулось 17 листопада 2023 року.

	з питань внутрішньо переміщених осіб при Дніпропетровській обласній військовій адміністрації та затвердження положення про неї"	Також функціонує сторінка Ради в <u>фейсбуці</u> .		допомоги ВПО; (2) Сприяння розвитку підприємництва серед ВПО; (3) Сприяння в забезпеченні ВПО постійним та тимчасовим житлом.; (4) Сприяння працевлаштуванню ВПО (5) Сприяння в реалізації ВПО права на освіту; (6) Сприяння інтеграції та адаптації ВПО в приймаючих громадах. (7) Посилення спроможності Ради ВПО та ефективності її діяльності.	
Донецька	Розпорядження Голови Донецької ОДА Начальника ОВА від 29.08.2023 року №413/5-23 "Про утворення Ради з питань ВПО при Донецькій обласній державній адміністрації, обласній військовій адміністрації"	Інформація розміщена в розділі "Консультативно-дорадчих органів" за <u>посиланням</u> . Опублікованими є положення, склад та документи. Сторінка у <u>фейсбуці</u> фактично неактивна.	18 осіб з яких 9 ВПО та 3 представники НУО. Головою Ради обрано ВПО. Склад затверджено розпорядженням від 31.10.2023 року №533/5-23 на 2 роки.	Рішенням Ради було визначено необхідним розробка Плану роботи на 23-24 роки. План не розміщено на веб-сайті.	Опублікованим є лише рішення від листопада 2023 року, яким обрано керівний склад
Житомирська	Створено	Окрема сторінка, зокрема в	24 особи, з них 11	(1) Забезпечення	Проведено 3

	<u>Розпорядженням</u> начальника Житомирської ОВА Віталія Бунечка від 30.08.2023 №392 при Житомирській ОВА створено Раду з питань внутрішньо переміщених осіб	розділі “Дорадчі органи” - відсутня. Інформація переважно розміщена в розділі новини. Наприклад, <u>матеріал про засідання Ради</u>	ВПО, 7 представників НУО, які у своїй діяльності займаються проблематикою ВПО та 6 представників відповідних структурних підрозділів обласної військової адміністрації.	безпеки і захист прав внутрішньо переміщених осіб. (2) Розробка програм гуманітарної допомоги для забезпечення основних потреб ВПО, таких як житло, їжа, медична допомога. (3) Розвиток стратегій соціально-економічної реінтеграції для покращення умов життя та стабілізації ситуації ВПО. (4) Сприяння діалогу та співпраці, що передбачає стимулювання діалогу між владою, громадянським суспільством і ВПО для розв’язання конфліктів та покращення умов життя; (5) сприяння партнерським відносинам з міжнародними та недержавними організаціями для отримання підтримки та ресурсів. (6) Розвиток освіти та	засідання та 4 позачергові зустрічі
--	--	--	--	---	--

				підтримка самозабезпечення	
Закарпатська	Створено Розпорядженням від <u>01.09.2023 №780</u> “Про Раду з питань <u>внутрішньо</u> <u>переміщених осіб</u> ”	Наявний окремий розділ, який доступний за <u>посиланням</u> . Містить інформацію про склад, діяльність (відсутні дані), матеріали, положення, контакти, а також оголошення. Також, у фейсбуці доступна сторінка Ради з питань ВПО за <u>посилання</u> .	18 осіб, з яких 6 представників облдержадміністрації , ВПО — 9 осіб та НУО - 3 особи.	Інформація відсутня. Було схвалено пропозицію проведення стратегічної сесії.	Доступний лише протокол одного засідання від 06.09.2023 року за <u>посиланням</u> .
Запорізька	Оголошення про формування Ради доступне за <u>посиланням</u> . Створено Розпорядженням голови Запорізької обласної державної адміністрації, начальника Запорізької обласної військової адміністрації від 27.09.2023 № 536	Окремий розділ на веб-сайті - відсутній. Наявні окремі повідомлення, наприклад <u>оголошення про</u> <u>засідання ради</u> . Сторінка у фейсбуці доступна за <u>посиланням</u> .	18 осіб згідно зі Складом.	Серед питань, які розглядалися: оцінка стану інтеграції ВПО у приймаючі територіальні громади, комунікаційні стратегії та співпраця Ради з організаціями громадського сектору та іншими консультативно- дорадчими органами, дослідження місцевих програм підтримки ВПО. Також, на базі Ради створено робочі групи, а саме:	Доступна інформація про 2 засідання, проте їх протоколи - відсутні.

				(1) реалізації прав ВПО на житло (2) забезпечення функціонування місць тимчасового проживання ВПО (3) сприяння ефективному гуманітарному реагуванню (4) реалізації прав ВПО на освіту (5) сприяння реалізації проєктів психосоціальної підтримки ВПО (6) корпоративних комунікацій	
Івано-Франківська	Створено Розпорядження від 31.08.2023 № 333 «Про утворення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Івано-Франківській обласній державній (військовій) адміністрації»	Розділ “Рада з питань ВПО” доступна в блоці “Інформація для внутрішньо переміщених осіб”. В розділі міститься виключно описова інформація. Окрема інформація наявна в розділі новин.	18 членів. Голова Ради з числа ВПО	Серед основних завдань Ради – сприяння соціальному захисту ВПО, їх працевлаштуванню, забезпеченню житлом, надання психосоціальної, медичної та правової допомоги тощо. Також, функціонують 5 робочих груп: (1) підтримка ВПО з питань, що належать до охорони здоров'я –	Інформація про засідання відсутня

				питання освіти та культурної інтеграції; (2) житлові питання та інфраструктура; (3) соціальний захист; (4) реалізація ВПО у професійній діяльності, соціалізація і адаптація працевлаштування; (5) комунікація з благодійними та громадськими організаціями, інформаційна робота, висвітлення діяльності у медіа.	
Київська	Створено Розпорядження Київської обласної військової адміністрації від 31.08.2023 № 869 «Про утворення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Київській обласній військовій адміністрації»	Сторінка “Рада з питань внутрішньо переміщених осіб” доступна в розділі веб-сайту “Допомога внутрішньо переміщеним особам”. Сторінка містить інформацію про персональний склад, нормативно-правову базу, протоколи	18 осіб згідно Складу .	Основні напрями роботи визначено в Стратегічному плані. Серед них (1) сприяння збільшенню фінансування житлових програм для ВПО, розширенню існуючих та затвердженню нових інструментів вирішення житлових проблем ВПО, (2) сприяння розвитку програм підтримки зайнятості ВПО,	Проведено 6 засідань протоколи яких опубліковано за посиланням .

				(3)Підвищення та зміцнення організаційної спроможності Ради ВПО, (4) Культурна інтеграція ВПО у приймаючі громади	
м.Київ	<u>Розпорядження Київської міської військової адміністрації від 30.08.2023 № 667 «Про утворення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Київській міській військовій адміністрації»</u>	Інформація про раду ВПО доступна в розділі “Пільги, субсидії та соціальний захист”, “Внутрішньо переміщеним громадянам України”. В розділі доступні протоколи засідань, результати досліджень	18 осіб згідно <u>Розпорядження Київської міської військової адміністрації від 27.09.2023 № 757 «Про затвердження персонального складу Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Київській міській військовій адміністрації»</u>	Напрямами роботи є підготовка рекомендацій щодо обліку звернень, створення місць тимчасового проживання, сприяння розробки та затвердження цільової програми підтримки та інтеграції ВПО, програми підтримки релокованого бізнесу, програми житлової політики щодо ВПО у м.Києві. Затверджено Стратегію, яка є <u>Додатком</u> до протоколу засідань. Створено робочу групу з моніторингу житла для ВПО, моніторингу освіти для ВПО, моніторингу медицини для ВПО Також, презентовано	Проведено 5 засідань протоколи яких опубліковано за <u>посиланням.</u>

				дослідження щодо забезпечення житлом, адаптації та інтеграції.	
Кіровоградська	Створено <u>Розпорядженням голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 14 серпня 2023 року</u> «Про робочу групу з формування складу Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Кіровоградській обласній державній адміністрації». Розпорядження або інші рішення - не опубліковано.	Положення та склад Ради з питань ВПО розміщено в розділі <u>“Інформація для ВПО”</u> Інша інформація - відсутня.	22 особи згідно зі <u>Складом.</u>	Інформація відсутня	Інформація відсутня.
Луганська	Раду при Луганській облдержадміністрації було створено першою в Україні ще у 2020 році. У 2023 році Розпорядженням від 4 вересня 2023 року № 182 “Про створення Ради з питань внутрішньо	Наявна сторінка <u>“Рада з питань внутрішньо переміщених осіб”</u>, яка містить інформацію про голову засідання, дати проведення засідань, контактну інформацію, нормативно-правове регулювання.	18 осіб згідно <u>Складу.</u>	Серед основних напрямів визначаються механізми призначення та виплати допомоги на проживання для ВПО, реалізація заходів зі Стратегії роботи Ради ВПО, соціальна адаптація та	Наявна фрагментарна інформація про засідання. На сайті визначено дані проведення у 2023 році. З <u>публічних джерел</u> відомо про проведення щонайменше одного засідання у 2024 році.

	переміщених осіб при обласній державній адміністрації” її було оновлено та приведено у відповідність до Типового положення про Раду з питань ВПО			необхідність створення сприятливих умов для повноцінного життя переміщених осіб у нових громадах.	
Львівська	Рада створена. Рішення не є опублікованим	Розділ “Рада з питань ВПО” доступний в блоці “Прозоре врядування” основної сторінки. Проте, в розділі розміщено лише повідомлення про її формування.	18 осіб згідно складу визначеного в <u>повідомленні</u> .	Затверджено стратегічний план роботи на 2 роки, а також сформовано робочі групи на виконання стратегічного плану. Визначено було 4 стратегічні цілі: - сприяння інтеграції та адаптації ВПО в громадах, які їх прийняли; - сприяння працевлаштуванню ВПО; - допомога в забезпеченні ВПО постійним та тимчасовим житлом; - посилення спроможності Рад ВПО області та	Рішення не опубліковані

				ефективності їх діяльності.	
Миколаївська	інформація відсутня				
Одеська	Створено Розпорядження від 22 вересня 2023 року № 748/А-2023 “Про утворення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Одеській обласній державній (військовій) адміністрації”	Розділ “Рада ВПО” доступна в блоці “Громадянам” та містить інформацію про керівний склад, рішення про створення, план роботи, повідомлення про скликання, протоколи засідань	20 членів згідно <u>Складу</u>	Напрями діяльності визначені <u>Планом роботи на 2023-2024 рік</u> , серед яких сприяння організації проведення оцінки потреб ВПО у громадах (I-II квартал 2024 року), сприяння вирішення житлових прав через аналіз житлових програм, проведення консультацій, моніторинг. Результати не представлені. Також, утворено комісію з житлових питань та місць тимчасового проживання Ради з питань ВПО при Одеській обласній державній (військовій) адміністрації	Проведено 4 засідання згідно даних на офіційному веб-сайті ОВА. Наявне повідомлення про скликання Ради 16.07.2024 року.
Полтавська	Створено Розпорядженням	“Ради з питань ВПО при Полтавській ОВА” розміщена	Посадовий склад включає	Протягом 2023 року Рада забезпечила	Інформація наявна тільки в окремих

	Полтавської ОВА від 25.08.2023 року №565 <u>“Про раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Полтавській обласній державній (військовій) адміністрації</u>	в тематичному розділі порталу Полтавської ОВА «Інформаційна допомога для ВПО». Інформація є обмеженою та стосується виключно складу та загальної інформації про Раду	представників департаментів/Управл інь/служб ОВА, НГО (3), а також за згодою представників Рад з питань ВПО при районних адміністраціях, міських радах.	налагодження комунікацій з ВПО, проведено оцінку потреб, моніторинг стану функціонування місць тимчасового проживання в області (дані не є публічно представленими). У 2024 році пріоритетом визначалось житло та працевлаштування ВПО. Було ініційовано ревізію приміщень, придатних для проживання, та моніторинг організацій-благодійників, що могли б посприяти відремонтувати це житло (дані не є публічно представленими).	інформаційних повідомленнях у форматі новин.
Рівненська	Створено Розпорядження голови обласної державної адміністрації-начальника обласної військової адміністрації від 01	В тематичному розділі порталу “Актуально” наявний блок “Інформація для ВПО” , який містить інформацію щодо Складу Ради, її положення. Сторінка Ради в соціальній	22 особи згідно зі складом.	Протягом 2024 року Рада ВПО планує реалізовувати такі основні напрями: 1. Програмна допомога внутрішньо переміщеним особам через різноманітні	Проведено 7 засідань останнє з яких 21 травня 2024 року. Офіційний веб-сайт містить лише окремі новини, наприклад про проведення другого засідання .

	вересня 2023 року “Про раду з питань ВПО при Рівненській обласній державній адміністрації- Рівненській обласній військовій адміністрації	мережі фейсбук доступна за посиланням .		заходи за участі ВПО і місцевої громади. 2. Розвиток потенціалу ВПО різного віку і статі – як тих, хто прибув сюди у 2014–2015 роках, так і тих, хто перемістився внаслідок повномасштабного вторгнення у 2022 році. 3. Всебічне інформування ВПО. Також, ключовою темою є забезпечення житлових прав переміщених осіб, відповідності наданого житла усім стандартам.	
Сумська	Розпорядження від 11.01.2024 р. N 11- ОД “Про затвердження Положення про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Сумській обласній державній адміністрації”	Інформація в розділі “ Допомога ВПО ” - відсутня. Наявна сторінка в соціальній мережі “Фейсбук” в якій єдине повідомлення в січні 2024 року про засідання Ради.	Інформація відсутня		
Тернопільська	Створено Розпорядженням	Інформація в розділі “ Інформація для ВПО ” -	27 осіб згідно зі складом визначених	Інформація відсутня. На позачерговому	Наявна інформація виключно про

	начальника військової адміністрації від 28 грудня 2023 р. № 768/01.02-01 “Про раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Тернопільській обласній військовій адміністрації”. Попередньо Рада була створена рішенням від 03 лютого 2023 року.	відсутня.	розпорядженням. До членів Ради входять заступники/члени рад міських/селищних Рад з питань ВПО, а також координаційних рад з питань ВПО	засідання від 24 квітня 2024 року було представлено дослідження житлових потреб та можливостей ВПО в Тернопільській області при якому було опитано 1,5 тис. домогосподарств.	позачергове засідання від 24 квітня 2024 року.
Харківська	Повідомлено про створення. Відповідне рішення на офіційному веб-сайті відсутнє	Інформація в розділі “Рада з питань ВПО” містить виключно інформацію про відбір членів до Ради з питань ВПО	Інформація відсутня	Інформація відсутня	Наявне інформаційне повідомлення про проведення першого засідання Ради з питань ВПО.
Херсонська	Створено розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 16.10.2023 року №655 “Про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Херсонській обласній державній (військовій) адміністрації”	Інформація в розділі “Консультативно-дорадчі органи” - відсутня. Інформація відсутня й в інших розділах на веб-сайті.	Склад у 18 осіб визначено Розпорядженням начальника обласної військової адміністрації від 29.10.2023 року №680 “Про затвердження складу Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Херсонській обласній державній (військовій)	Інформація відсутня на офіційних ресурсах	Інформація відсутня на офіційних ресурсах

			адміністрації”		
Хмельницька	Створено Розпорядженням Хмельницької обласної військової адміністрації від 08.09.2023 року №754/2023-р “Про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Хмельницькій обласній державній адміністрації (обласній військовій адміністрації)”	Протоколи Ради ВПО розміщені в розділі “Інформація для внутрішньо переміщених осіб” веб-сайту. Інша інформація - відсутня.	18 осіб згідно зі Складом .	Напрями роботи визначено Стратегічним планом Ради ВПО, який підтримано рішенням від 29.02.2024 року . Текст Плану не оприлюднено.	4 засідання протоколи яких опубліковано за посиланням .
Черкаська	Створено Розпорядженням Черкаської обласної військової адміністрації від 19.09.2023 року №754/2023-р “Про Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Черкаській обласній державній адміністрації”	Розділ “Рада з питань ВПО” доступна на сайті “Черкаський обласний контактний центр” та містить загальну інформацію, інформацію про склад Ради, нормативно-правову базу, протоколи засідань.	18 осіб згідно зі Складом	Стратегічним планом визначено 3 основні напрями роботи, а саме сприяння в реалізації громадянських і політичних прав ВПО, залучення до розробки та контролю за виконанням НПА, (2) сприяння забезпеченню і захисту прав та інтересів ВПО з питань соціального захисту, забезпечення житлом та зайнятості,	5 засідань протоколи яких доступні за посиланням . Чергові засідання проводяться щоквартально

				психосоціальної, медичної та правової допомоги, (3) сприяння діяльності територіальних громад у розвитку ефективних механізмів адаптації та інтеграції ВПО. Напрями визначені Стратегічним планом Ради, яка викладена в Рішенні від 10.01.2024 року Також, створено РГ з залученням районних рад для сприяння створення рад на рівні громад.	
Чернівецька	Створено Розпорядженням Чернівецької обласної військової адміністрації від 10.10.2023 року №990-р “Про утворення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при обласній державній адміністрації	Розділ “Рада з питань ВПО при обласній державній адміністрації” доступний на офіційному веб-сайті та містить інформацію про склад Ради, нормативно-правову базу, протоколи засідань, план ради, контакти.	48 осіб згідно зі Складом.	Одним із визначених напрямків роботи є розробка Комплексної програми підтримки та інтеграції ВПО, інших постраждалих від війни на 2024 рік. Програма була затверджена Розпорядженням Чернівецької ОВА від 14 грудня 2023 р. № 1285-р. Залученість Ради ВПО не відома.	2 засідання протоколи яких доступні за посиланням. Останнє засідання відбулось 16.11.2023 року.

Чернігівська	Створено Розпорядженням Чернігівської обласної військової адміністрації від 25.08.2023 року №583 “Про створення Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при обласній державній адміністрації”	Розділ “Рада з питань внутрішньо переміщених осіб” доступна на сайті Департаменту соціального захисту населення за посиланням . Розділ містить нормативно-правові акти про створення та протоколи по роках.	18 осіб згідно затвердженого Складу з подальшим збільшення чисельності до 26 осіб. До положення про Раду були внесені зміни , якими передбачено, що склад Ради утворюється у кількості не більше 30 осіб.	Затверджено стратегічний план згідно якого визначено 4 напрями: сприяння у забезпеченні житлом, працевлаштування, інформування щодо прав та можливостей, а також організаційний розвиток Ради. Текст стратегічного плану не є опублікованим.	6 протоколів засідань доступні за посиланням . Останнє засідання відбулось 15.05.2024 року.
--------------	---	---	---	--	---